

לעילוי נשמת הרב ירחמיאל גרשון בן הרב צבי יהודה אדלשטיין זצ"ל

צאת השבת	כניסת השבת	
19:34	18:21	ירושלים
19:36	18:39	תל אביב
19:36	18:39	חיפה
19:35	18:41	באר שבע

פרשה זו עוסקת בחלקם של הכוהנים בביצוע מלאכת הקורבנות; איסור אכילת: הנותר מן הקורבנות, חלב ודם; לבישת בגדי הכהונה וחניכת אהרון ובניו בתפקידם.

בפרשה זו שמונה עשר מצוות.

תשע מצוות עשה: תרומת הדשן, הדלקת אש על המזבח, אכילת שיירי המנחה, הקרבת מנחת חביתי כהן גדול בכל יום, הקרבת חטאת כדיניה, הקרבת אשם כדיניו, הקרבת השלמים כדיניו, שריפת קדשים שנפסלו ושריפת בשר קדשים שנטמאו.

ותשע מצוות לא תעשה: כיבוי האש שעל גבי המזבח, החמצת שיירי המנחה, אכילה ממנחת כהן, אכילת חטאות הפנימיות (הנעשות בהיכל), הותרת בשר קורבנות מעבר לזמן אכילתם, אכילת פיגול (מלשון תיעוב - פסילת קרבן עקב מחשבה לא רצויה של הכהן בעת עשייתו), אכילת בשר קודשים שנטמאו, אכילת חלב ואכילת דם.

הפרשה פותחת בדברי ה' אל משה: **"צו את אהרון ואת בניו לאמור, זאת תורת העולה"**,¹ ומכאן ואילך פירוט סדר עבודת הקורבנות.²

הפסוק מציין את חובת הכהן ללבוש בגד העשוי על פי מידתו בעת הרמת הדשן³ והנחתו מחוץ למזבח, ואת חובת החלפת בגדיו בעת שמפנה את מצבור הדשן: **"אל מחוץ למחנה"**. הפסוק מציין את החיוב לקיים: **"אש תמיד"** שתבער על המזבח.

כעת מצוין חיוב המנחה המצורפת לכלל הקורבנות - כולל זו של הכהן, ואכילת הנותר ממנחת ישראל על ידי הכוהנים בחצר המשכן - מנחה העשויה מצות. הפסוק מפרט את חיוב הכהן בקורבן בעת חניכתו לתפקיד, ואת חיוב הכהן גדול בקרבן זה בכל יום. קרבן זה כולל עשירית איפה⁴ סולת שעברה חליטה, אפייה וטיגון; מחציתה יוקרב בבוקר ומחציתה בערב והכהן לא יאכל ממנה כלל.

הפסוק מציין את מקום שחיטת החטאת **"במקום אשר תשחט העולה"**, ומגדיר כי: **"הכהן המחטא⁵ אותה יאכלנה במקום טהור"**, וכן: **"כל הנוגע בבשרה יהיה כמותה"**.⁶ ישנה אזהרה לגבי הכנסת דם חטאת החיצונה אל תוך המשכן - ובמקרה שכך קרה: **"באש תשרף"**. עקב איסור הקיים על הנותר מן הקודשים, יישבר כלי חרש שבלע מן הקודשים מאחר ולא ניתן להכשירו על ידי הגעלה או ליבון.

כעת מביא הפסוק את סדר עבודת קרבן אשם המתבצעת כמו קרבן החטאת,⁷ כאשר עור הקורבן מגיע לכהן העוסק בעבודה. כך גם מנחה אפויה או מטוגנת תגיע לכהן שעבד בה, אך סולת שרק עורבה בשמן, או קמח שמגיע לבדו, יתחלק בין כלל הכוהנים.

קרבן שלמים מתחלק לשניים:

1. קרבן תודה המובא כהכרת הטוב על דבר שאירע לאדם, ונאכל ליום אחד בלבד.

לבהמה המובאת יצרף האדם שלושה סוגי לחמים המוגדרים כמצות: חלות מעיסה שלא הוחמצה, אשר נילושה בשמן; מצות דקות שנמשחו בשמן לאחר אפייתן; חלות העשויות מסולת שנחלטה ולאחר מכן נילושה בשמן ולא הוחמצה. כמו כן יביא חלות חמץ.

¹ רש"י (ו, ב) מבאר שהדבר מוסב על הקטר חלבים ואמורים שמצוותו כל הלילה. בנוסף לשון 'עולה' מלמד שאם עלה קורבן על המזבח, אפילו הוא פסול, לא ירד.
² בשונה מהפירוט בפרשת ויקרא שנאמר בהקדמת: **"אדם כי יקריב מכס"** - כלומר הצגת סדר הקורבנות בהם מחויב האדם, כאן מובאת 'תורת הקורבנות' - כלומר סדר העבודה המדוקדק אליו נדרשים הכוהנים בעת עשיית כל אחד ואחד מן הקורבנות.
³ האפר הנותר משריפת קורבנות היום שעבר.
⁴ כ-2.5 ליטר לשיטת הגר"ח נאה.
⁵ הכהן העוסק בעבודת הקורבן, שעלי ידו נחשב לחטאת הבאה לכפר על עוון היהודי. אך כהן שהיה טמא בעת זריקת הדם לא יאכלנה.
⁶ כלומר ייפסל במקרה של חטאת טמאה, ויאיכל ברמת הקפדה של קודש במקרה של חטאת טהורה (רש"י שם, כ).
⁷ מפורט בעלון פרשת ויקרא

לעילוי נשמת הרב ירחמיאל גרשון בן הרב צבי יהודה אדלשטיין זצ"ל

2. קרבן נדר/נדבה המובא ללא לחיים, ונאכל לשני ימים.

בשר שנותר מעבר לזמן אכילתו אסור באכילה. כך נאסרת גם אכילת בשר שנטמא - טעון שריפה. אדם טמא שאכל מבשר השלמים "ונכרתה הנפש היא מעמיה".

הפסוק חוזר על איסור אכילת חלב ודם, ומציין את עונש העובר על כך בכרת.

בין פרטי קרבן השלמים מובאת חובת הנפת החזה והחלב שעליו על ידי הכהן והבעלים. כאשר החלב יקטר על המזבח, והחזה יחד עם השוק יגיעו לכהן העוסק בקרבן.

כעת חוזרים הפסוקים לשבוע שקדם להקמת המשכן, ומביאים את ציווי ה' אל משה לכנס את אהרון ובניו יחד עם כל העם,⁸ מול פתח אוהל מועד. משה רוחץ במים את אהרון ובניו ומלבישם בבגדי הכהונה, מושח בשמן את המשכן וכליו, וכן את אהרון ובניו.

משה סומך ידיו על ראש פר החטאת, שוחטו, מזה מן הדם אל קרנות המזבח,⁹ ואת יתרת הדם שופך אל יסוד המזבח. את החלב שעל המעיים, הקרום שמעל הכבד ואת הכליות הוא מקטיר על גבי המזבח. את יתרת הפר, כולל עורו, בשרו והפסולת שבמעיו הוא שורף מחוץ למחנה.

משה מקרב את איל העולה ואהרון ובניו סומכים ידיהם על ראשו בבת אחת. משה שוחטו וזורק את דמו סביב יסוד המזבח. הוא מפרק את האיל, שוטף את אבריו הפנימיים ומקטיר את כל חלקיו על גבי המזבח.

משה מקרב גם את איל המילואים,¹⁰ ולאחר שנסמך על ידי אהרון ובניו, שוחטו משה וזורק את דמו על תנוך האוזן, בוהן היד ובוהן הרגל הימניים של משה ובניו. משה לוקח את החלב, האליה, החלב שעל המעיים, הקרום שמעל הכבד, הכליות ושוק הימין, מוסיף עליהם אחת מכל מיני המצות שפורטו לעיל, נותן על ידי אהרון ובניו ומרימם יחד. לאחר מכן מקטיר את הקורבן על גבי המזבח. את חזה האיל יניף משה ולאחר מכן יקבל לעצמו.

בסיום, מזה משה מן השמן ומן הדם שעל המזבח על אהרון ובניו ועל בגדיהם. הוא מצווה אותם לבשל את הבשר שנמצא בפתח המשכן, ומורה להם לאוכלו שם, יחד עם הלחם הנלווה לקרבן. הוא מורה כי הנותר מן הבשר והלחם ישרף באש.

משה מורה לאהרון ובניו שלא לצאת מפתח האוהל כל שבעת ימי המילואים בהם מתלמדים הם בעבודה, ומזהיר כי העובד על כך ימות.

הפרשה מסיימת בציון העובדה כי אהרון ובניו עשו: "את כל הדברים אשר צווה ה' ביד משה".

חידות לפרשת צו

1. מתי מחויב הכהן בהחלפת בגדיו? (ו, ד)
2. מי לא מפסיקה ממלאכתה? (ו, ה)
3. האם כל חלה היא חמץ? (ז, יב)
4. מה ההבדל בין כלי חרש שנטמא לכלי מתכות שנטמאו (ז, כא)
5. מי הונף באוויר? (ח, כח)

לקבלת העלון כתבו ל: yaakovkatz1989@gmail.com

או שלחו הודעה ל: 0532547332

שבת שלום

⁸ רש"י (ח, ג) מציין עובדה זאת כאחד המקומות בהם: "מעט החזיק את המרובה".

⁹ עומד בשתי פינות המזבח, ובכל פעם מזה אל שני הזוויות, כך שבשתי הזוויות הוא נוגע בכל צידי המזבח.
¹⁰ על ידו נמלאה והושלמה לימוד עבודת המשכן, ומכאן ואילך יעבוד שם אהרון ובניו.